

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

1–2. évfolyam

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 1–2. évfolyamon, hogy a kulcskompetenciák – különösen a természettudományos-technikai kompetencia – fejlesztésével a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról. A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában. Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kezűgyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését. Egyre fontosabbá válik az önálló, egyéni munkálkodás mellett a csoportmunkában történő, egymást segítő munkavégzés. A szociális és állampolgári kompetencia alakítása a közvetlen környezet, a családi életvitel formálásával, a családi és iskolai körben vállalható feladatok, valamint a munkamegosztás lehetőségeinek megismerésével kezdődik. Az anyanyelvi kommunikáció készségeinek fejlesztése kiemelt terület a célok, feladatok megvalósítása során. A különböző játékok közben szinte észrevétlenül bővül a szókincs, fejlődik a nyelvhasználat. A mindennapokban elvégzendő munkák során az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások ismeretei a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását szolgálják. A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipuláció, a válogatások és a csoportosítások segítik. A kezdetben mintakövetéssel készített, majd az alkotó fantázia által vezérelt önálló munkavégzéssel kialakított munkadarabok hozzájárulnak az esztétikai érzék fejlődéséhez. A kézműves foglalkozások, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésével a tanulók nyitottá válnak a világ sokfélesége és nemzeti kulturális örökségünk iránt. Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést szolgálja az egyéni életvitel formálása a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén.

Minden évben visszatérő programok a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények. A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kikapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez. A „kezdeményezőképeség és a feladatvégzésre vállalkozás” fejlesztését szolgálja a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival való ismerkedés, a kommunikáció, az egyeztetés, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása, a kockázati tényezők mérlegelése, a munkavégzés egyénileg és csapatban, a tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) életkornak megfelelő értékelése, elemzése, s ezek megszívélése.

A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerése és azok szituációs játékokban való élményszerű alkalmazása megalapozza a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását.

A kerettanterv 10% órakeretet biztosít a helyi tantervben szabad felhasználásra. A Technika, életvitel és gyakorlat tantárgy helyi tantervében a plusz 4 órát a **Közösségi munka, közösségi szerepek** témakör számára javasolom felhasználni ajándéktárgyak, valamint a keresztény ünnepekhez, hagyományörző rendezvényekhez kapcsolódó tárgyak, eszközök készítésére.

1. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	10
	<i>1.1. Élet a családban</i>	
	<i>1.2. Biztonságos otthon</i>	
	<i>1.3. Családi időbeosztás</i>	
	<i>1.4. Tisztaság és rend</i>	
	<i>1.5. Táplálkozás</i>	
	<i>1.6. Testápolás</i>	
	<i>1.7. Célszerű öltözködés</i>	
	<i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i>	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	14
	<i>2.1. Az anyagok</i>	
	<i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálal anyagok, textilek alakítása</i>	
	<i>2.3. Építés</i>	
3.	Közlekedési ismeretek	2
	<i>3.1. Gyalogos közlekedés szabályai</i>	
	<i>3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai</i>	
	<i>3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek</i>	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	<i>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események</i>	
	<i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i>	
	<i>4.3. A közösségért végzett munka</i>	

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során. A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása. A családkép és a családi otthon képének alakítása. A rendszeresség és a rendszeretet iránti igény formálása. Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel. Szókincsbővítés. Az önismeret fejlesztése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>1.1. Élet a családban</i> Családtagok bemutatása családrajzzal, síkbábokkal. Családi szerepek. Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, szövegalkotás, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, növényismeret, évszakok, napszakok, időjárási tényezők, lakhelyek, higiéné.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben - időtartam, nap, napszakok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségeim, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, szeretetkapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i> Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban. Otthoni balesetek megelőzése. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.</p>	
<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i> Munkaidő, tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése.</p>	
<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i> Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarító eszközök használata. Személyes higiéné, tisztálkodás szabályainak ismerete. Környezetünk tisztán tartása.</p>	
<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges alapelemei. Zöldség- és gyümölcsstál készítése.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) .</p>	
<p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés. Öltöztetőbaba modell ruhatárának rajzolása, öltöztetése.</p>	
<p><i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása. Hobbiállatok gondozása.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrás, baleset, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés.
------------------------------------	---

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban.</p> <p>Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig.</p> <p>Kézügyesség fejlesztése.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata.</p> <p>Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben.</p> <p>Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása.</p> <p>A használt eszközök megóvása.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Az anyagok</i> Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján).</p> <p><i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, szálal anyagok, textilek alakítása</i> Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel. Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással. Faanyagok (hurkapálca) megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással. Szálal anyagok, fonal jellemzőinek vizsgálata. Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás). Tárgyak készítése természetes anyagokból (termésekből, csuhéból stb.) Takarékos anyagfelhasználás.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> anyagok, érezékszervek, érezékelés.</p> <p><i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás,</p>

<p>2.3. <i>Építés</i> Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, Lego – felhasználásával) utánzással, illetve önálló elképzeléssel.</p>	<p>halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése).</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szál as anyag, fonás, csomózás, nemezelés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.</p>

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 2 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>3.1. <i>Gyalogos közlekedés szabályai</i> A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök.</p>

A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).
3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai.	
3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. A saját felelősség belátása, vállalása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában. Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása. Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
4.1. <i>Családi rendezvények, ünnepek, események</i> Születésnap, névnap, házassági évforduló megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok. Meghívó, ajándékok készítése. A tapasztalatok megbeszélése.		<i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.
4.2. <i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.		<i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.

4.3. A közösségért végzett munka Teremdekoráció készítése a tanult technikák alkalmazásával. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás, munkaszervezés, program, dekoráció.

2. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	<i>1.1. Élet a családban</i>	
	<i>1.2. Biztonságos otthon</i>	
	<i>1.3. Családi időbeosztás</i>	
	<i>1.4. Tisztaság és rend</i>	
	<i>1.5. Táplálkozás</i>	
	<i>1.6. Testápolás</i>	
	<i>1.7. Célszerű öltözködés</i>	
	<i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i>	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	18
	<i>2.1. Az anyagok</i>	
	<i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálal anyagok, textilek alakítása</i>	
	<i>2.3. Építés</i>	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	<i>3.1. Gyalogos közlekedés szabályai</i>	
	<i>3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai</i>	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	8
	<i>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események</i>	
	<i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i>	
	<i>4.3. A közösségért végzett munka</i>	

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során. A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása. A családkép és a családi otthon képének alakítása. A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása. Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel. Szókincsbővítés. Az önismeret fejlesztése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>1.1. Élet a családban</i> Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése. Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, szövegalkotás, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, növényismeret, évszakok, napszakok, időjárási tényezők, lakhelyek, higiéné.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben - időtartam, nap, napszakok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségeim, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, szeretetkapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i> Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei. Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.</p>	
<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i> Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. Rajzos programajánlat készítése.</p>	
<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i> Alapvető takarítószer használata. Takarékosság energiával, vízzel. A szelektív hulladékgyűjtés célja, jelentősége és megvalósítása.</p>	
<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Szendvics készítése.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Higiéné. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai.</p>	
<p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása. Szekrényrendezés.</p>	
<p><i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása. Hobbyállatok gondozása, felelős állattartás.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrás, baleset, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés.
------------------------------------	---

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban.</p> <p>A munka során felhasználandó anyagok technológiai tulajdonságainak megtapasztalása, irányított (felhasználás célja szerinti) vizsgálata. A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítséggel.</p> <p>Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig.</p> <p>Kézügyesség fejlesztése.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata.</p> <p>Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben.</p> <p>Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása.</p> <p>Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezettudatos felhasználása a szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megóvása.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Az anyagok</i> Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján).</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p>
<p><i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek alakítása</i> Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása mélyítéssel, mintázással. Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> anyagok, érezkszervek, érezkelés.</p> <p><i>Matematika:</i> Tárgyak</p>

<p>Fűzőlapmunka. Faanyagok (fenyőléc) megmunkálása darabolással, csiszolással. Fémhuzal alakítása hajlítással. Szálás anyagok, fonal jellemzőinek vizsgálata (elemi szál, ágak, sodrat). Egyszerű fonalmunkák (csomózás, pompon készítése) és egyéb kézműves technikák (nemezélés, gyöngyfűzés). Gombfelvarrás. Síkbábok készítése papír, fa, fonal és textilanyagok felhasználásával. Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak. Takarékos anyagfelhasználás. A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek régen és napjainkban.</p>	<p>tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés.</p>
<p><i>2.3. Építés</i> Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – fémépítő, Lego – felhasználásával) kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése). <i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szálás anyag, fonás, csomózás, nemezélés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.</p>

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 4 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>3.1. Gyalogos közlekedés szabályai A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. A forgalomirányítás jelzései: a rendőri karjelzések és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).</p>
<p>3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek közlekedésére. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.</p>		
<p>3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.</p>	

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. A saját felelősség belátása, vállalása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában. Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása. Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események Esküvő, temetés, baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai. Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése. Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása. A tapasztalatok megbeszélése.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok,</p>

<p><i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítás. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>	<p>ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.</p>
<p><i>4.3. A közösségért végzett munka</i> Teremdekoráció készítése a tanult technikák alkalmazásával. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás, munkaszervezés, program, dekoráció.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.</p>
--	--

3–4. évfolyam

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja a 3–4. évfolyamon, hogy a kulcskompetenciák további fejlesztésével a gyermek bővítse az életkori sajátosságainak megfelelő szinten az őt közvetlenül körülvevő világról szerzett tapasztalatait és ismereteit. A mindennapok gyakorlatában egyre inkább nélkülözhetetlen életviteli ismeretek mellett a kézügyesség és az alkotó fantázia fejlesztésével a gyermekek az örömteli tanulásra és munkavégzésre kapnak ösztönzést. Egyre alaposabban és egyre többet ismernek meg az erkölcsi értékekből, a megőrzendő szokásokból, a nemzeti hagyományokból, a magyar kultúrából. A tevékenységek közbeni magatartási szabályok betartása különösen fontos, ez megalapozza az emberek közötti kapcsolatokat, illetve a társadalmi érintkezés bonyolult illemszabályainak elsajátítását. Az önállóságra törekvés ösztönzése új tanulási-tanítási módszerek alkalmazását igényli, amelyekhez az egyéni munkálkodás mellett csoportmunka is szükséges. Javarást még bemutatás utáni mintakövetéssel készülnek a munkadarabok, de egyre önállóan, a saját műveleti sorrendet is követve. A kivitelezés során a kézügyesség, a mozgáskoordináció, a testtartás, az erő kifejtés továbbfejlesztése közben az anyag, a forma, a szerkezet, a funkció és az esztétikum összefüggései is érvényesülnek. Kiemelten fontos cél a helyes munkafogások és a célszerű, balesetmentes szerszámhasználat betartása. A folytatódó népi tárgyalkotó tevékenységek a már megismert anyagok felhasználását, a művészi kifejezés sokféleségét tükrözik. A szókincs bővítése és a szaknyelvi elemek használata továbbra is játékos keretek közt történik. Mindeközben a műszaki rajzi ismeretek megalapozása is elkezdődik.

Az önkiszolgálás és a segítő tevékenységek az életkornak megfelelően, a családi és közösségi munkamegosztás keretei közötti tudatos feladatvállalással fejlődnek tovább. Egyre határozottabb fejlesztési cél az egészség- és környezettudatos életvitel megalapozása.

A közlekedési kultúra a gyalogos közlekedés alapvető szabályainak készségszintű alkalmazása után a kerékpáros és a tömegközlekedésben való önálló részvétellel, a biztonságos közlekedés magatartási követelményeinek elsajátításával gazdagodik.

A közösségi munka, a közösségi szerepek további gyakorlása az egyéni együttműködési készség és a csoportkoherencia fejlődését szolgálja.

3. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	<i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i>	
	<i>1.2. Családi ünnepek</i>	
	<i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i>	
	<i>1.4. Egészségünk</i>	
	<i>1.5. Önismeret</i>	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16
	<i>2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i>	
	<i>2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i>	
	<i>2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel</i>	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	<i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i>	
	<i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i>	
	<i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i>	
	<i>3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i>	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	<i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i>	
	<i>4.2. A közösségért végzett munka</i>	

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	<p>Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről.</p> <p>Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete.</p> <p>Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete.</p> <p>Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségben.</p> <p>Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete.</p> <p>Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása. Egyszerű hideg étel (pl. szendvics, hidegtál) elkészítése. Teafőzés. Vendéglátás. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.</p>
<p><i>1.2. Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás,</p>
<p><i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel.</p>	<p>szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p>
<p><i>1.4. Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai.</p>	<p><i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.</p>
<p><i>1.5. Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenőrzés, hibák javítása.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség,</p>
<p><i>1.6. A háztartásban használt vegyszerek</i> A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószerek, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása.</p>	<p>példakép, kapcsolattartás, kapcsolattartás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószert, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.</p>

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	<p>A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása.</p> <p>Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel.</p> <p>Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása.</p> <p>Természetes anyagok felismerése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése.</p> <p>A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra.</p> <p>A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata. Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése.</p> <p>Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>2.1. <i>Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i> Anyagvizsgálat szemrevételezéssel, tapintással, szaglással.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p>
<p>2.2. <i>Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i> Kézi varrás és hímzés eszközei (varrótű, hímzőtű, varrócérna, hímzőcérna, szabóolló, gyűszű), alapöltései (előöltés, tűző öltés), díszítőöltések (pl. száröltés, láncöltés, laposöltés), hímzések gyakorlása. Szabás előrajzolással, minta vagy sablon alkalmazásával. Körmönfonás, szalagszövés. Ujjbábok készítése. Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal. Mérés, előrajzolás, méretre alakítás gyakorlása. Épületmakett készítése különféle anyagokból, vagy konstrukciós játékok (pl. faépítő, fémépítő, Lego) felhasználásával minta, kép, illetve rajz alapján. A munkahely célszerű rendjének fenntartása. Baleset-megelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás.</p>		<p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>

<p>2.3. <i>Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel</i> Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal). Körvonalrajz, alaprajz, felismerése.</p>	
<p>2.4. <i>A technika vívmányainak mindennapi használata</i> A háztartásban lévő eszközök, berendezések és a megismert egyszerű termelési (készítési) folyamatok, valamint fogyasztási cikkek azonosítása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, minta, körvonalrajz, alaprajz, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.</p>

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 4 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete. Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása. A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>3.1. <i>Gyalogos közlekedési ismeretek</i> A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei. Közlekedési terepasztal készítése természetes anyagok, felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>
<p>3.2. <i>Kerékpározási alapismeretek</i> Közlekedés lakó-pihenővezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p>		
<p>3.3. <i>Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i> Viselkedési normák a közlekedési környezetben. Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p>		

3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: figyelmetlenségből, szabályok be nem tartásából fakadó balesetveszély.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi (tömeg)közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, kerékpározás, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p>
<p><i>4.2. A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció. Az iskola esztétikus, harmonikus belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.	

4. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	<i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i>	
	<i>1.2. Családi ünnepek</i>	
	<i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i>	
	<i>1.4. Egészségünk</i>	
	<i>1.5. Önismeret</i>	
	<i>1.6. A háztartásban használt vegyszerek</i>	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16
	<i>2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i>	
	<i>2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i>	
	<i>2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel</i>	
	<i>2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata</i>	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	<i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i>	
	<i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i>	
	<i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i>	
	<i>3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i>	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	<i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i>	
	<i>4.2. A közösségért végzett munka</i>	

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	<p>Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről.</p> <p>Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete.</p> <p>Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete.</p> <p>Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségben.</p> <p>Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete.</p> <p>Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése.</p> <p>Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése</p>	

	(önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváró étel, csemege elkészítése. Asztalterítés és tálalás szabályai.	<i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapok és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció. <i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés. <i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.	
<i>1.2. Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.		
<i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i> Bevételek, kiadások. Zsebpénz kezelése, beosztása.		
<i>1.4. Egészségünk</i> Egészségkárosító és környezetszennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek.		
<i>1.5. Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenőrzés, hibák javítása.		
<i>1.6. A háztartásban használt vegyszerek</i> Környezetbarát termékek előnyben részesítése. Házi praktikák gyűjtése, ismertetése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószer, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.	

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése.</p> <p>A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra.</p> <p>A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata. Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése.</p> <p>Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i> Az anyagok felhasználási lehetőségeiket befolyásoló tulajdonságai.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p>
<p><i>2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i> Kézi varrás és hímzés alapöltései (pelenkaöltés), díszítőöltések (pl. keresztöltés, gobelin-öltés), hímzések gyakorlása. Munkadarab készítése választott népi minta szerinti díszítőöltésekkel. Textilek készítése fonalból szövással. Szövött anyagok, filcanyagok felhasználása. Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, illetve maradék- vagy hulladékanyagok, -tárgyak felhasználásával minta vagy rajz alapján. Mérés, előrajzolás, méretre alakítás gyakorlása. Járműmodell készítése különféle anyagokból, vagy konstrukciós játékok (pl. faépítő, fémépítő, Lego) felhasználásával minta, kép, illetve rajz alapján. A munkahely célszerű rendjének fenntartása. Baleset-megelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás.</p>	<p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>
<p><i>2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel</i> Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal). Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése, készítése.</p>	
<p><i>2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata</i> Neves magyar, illetve külföldi találmányok, feltalálók. Technikatörténeti érdekességek.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, minta, körvonalrajz, alaprajz, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.
------------------------------------	--

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete. Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása. A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete. A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. A kerékpár felépítésének és működésének megismerése. Kerékpározás forgalomtól elzárt területen és kerékpárúton. A városi, országúti, vasúti, vízi és légi közlekedés szerepének átlátása, eszközeinek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i> A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei. Közlekedési terepasztal készítése hulladéktárgyak és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – faépítő, Lego) felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>
<p><i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i> A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök. Az úttest részei. Útburkolati jelek.</p>		
<p><i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i> Viselkedési normák a közlekedési környezetben. Jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése. Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p>		
<p><i>3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i> A szárazföldi, vízi és légi közlekedés eszközei. Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: levegőszennyezés. Egészségünk és a gyalogos, ill. kerékpáros közlekedés közötti kapcsolat.</p>		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi (tömeg)közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, kerékpározás, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.
------------------------------------	--

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Ismerkedés a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival, folyamatos kommunikáció, egyeztetés. Alkalmassá tétel a feladatok megosztására, részfeladatok egyre önállóbb végrehajtására. A kockázati tényezők felismerése, mérlegelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p> <p><i>4.2. A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalókor). A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.</p>
--	---